

Pokračování v trestném činu znásilnění

Zákon u pokračování nepožaduje, aby byl způsob konání zcela shodný, naopak připouští i podobnost jeho provedení, za kterou se může považovat znásilnění venku v křovinatém porostu na straně jedné a doma při návštěvě poškozené na straně druhé.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 8 Tdo 405/2020-920 ze dne 28.4.2020)

Nejvyšší soud, soud pro mládež, rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného mladistvého AAAAA (pseudonym), nar. XY v XY, trvale bytem XY, nyní ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Všehrdy, proti rozsudku Vrchního soudu v Praze, soudu pro mládež, ze dne 12. 12. 2019, sp. zn. 1 Tmo 26/2019, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, soudu pro mládež, pod sp. zn. 52 Tm 1/2019, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného mladistvého AAAAA odmítá.

Z odůvodnění :

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, soudu pro mládež (dále „soud prvního stupně“) ze dne 1. 10. 2019, sp. zn. 52 Tm 1/2019, byl obviněný mladistvý AAAAA (dále „mladistvý“) uznán vinným v bodě I) a), b) proviněním znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea 2, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku a proviněním výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, v bodě II) proviněním výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, proviněním zneužití dítěte k výrobě pornografie podle § 193 odst. 1 tr. zákoníku a proviněním navazování nedovolených kontaktů s dítětem podle § 193b tr. zákoníku, jichž se dopustil tím, že

I. a) v přesně nezjištěném dni na přelomu léta a podzimu 2018, v Jablonci nad Nisou, v křovinatém porostu mezi ulicí XY a bytovkou č. p. XY v ulici XY, za účelem vlastního sexuálního uspokojení, zneužil důvěry nezletilé BBBB, nar. XY, jejíž věk znal díky přátelským vztahům své a její rodiny, když si nejprve nechal penis stimulovat jejími ústy, přičemž svou levou rukou přidržel její hlavu na svém penisu, následně ji otočil, zvednul sukni, pod kterými měla stažené spodní prádlo a svůj penis opakovaně zasouval do jejího konečníku, přičemž si ji nejprve oběma rukama přidržel v bocích, stavěj si ji do poloh tak, aby byla více předkloněná, kdy jí pravou rukou objímal kolem jejího břicha a levou rukou si ji přidržel v boku, aniž by reagoval na její stesky, přičemž využil jejich zkreslených znalostí sexuální problematiky, odpovídající jejímu věku, v důsledku čehož nebyla schopna pochopit dosah ani smysl jeho jednání a adekvátním způsobem na něj reagovat a bránit se mu,

b) v pozdních odpoledních hodinách dne 28. 12. 2018, v koupelně bytu v Jablonci nad Nisou, ulice XY č. p. XY, který obýval společně se svou matkou a sourozenci, za účelem vlastního sexuálního uspokojení, zneužil důvěry nezletilé BBBB, nar. XY, jejíž věk znal díky přátelským vztahům své a její rodiny, když si nejprve nechal penis stimulovat jejími ústy a svou pravou rukou si přitáhnul její hlavu ke svému penisu, kde ji přidržel až do okamžiku, kdy se zakuckala a felaci ukončila, přičemž sám pokračoval v masturbaci, během které ji vyzval, aby mu ukázala zadnici a aniž by reagoval na její stesky ve smyslu nešťastného kňourání a povzdechů, stáhnul jí oblečení, dvakrát ji vyzval, aby se ohnula a následně jí opakovaně zasouval penis do konečníku, přičemž využil jejich zkreslených znalostí sexuální problematiky, odpovídající jejímu věku, v důsledku čehož nebyla schopna pochopit

dosah ani smysl jeho jednání a adekvátním způsobem na něj reagovat a bránit se mu, když v obou případech byly pořízeny audiovizuální nahrávky jeho jednání, v prvním případě jinou osobou a ve druhém případě jím samotným, a to mobilním telefonem zn. Honor, černé barvy, model AUM-L29, v němž měl následně obě audiovizuální nahrávky uložené, II.) nejméně v době od 14. 12. 2018 do 29. 12. 2018 zpravidla z místa svého bydliště v Jablonci nad Nisou, ulice XY č. p. XY, prostřednictvím sociální sítě Facebook a komunikační aplikace Messenger, kde byl registrován pod profilem „Miluju Tebe“, opakovaně kontaktoval nezletilou CCCCC (pseudonym), nar. XY, jejíž věk znal díky přátelským vztahům své a její rodiny, přičemž předmětem jejich komunikace byla především témata týkající se sexu, kdy po ní požadoval, za účelem vlastního sexuálního uspokojení, zejména orální pohlavní styk, a proto ji vybízel ke schůzkám s ním; přemlouval ji, aby mu poslala fotografie svých obnažených hýždí, čemuž vyhověla a ze svého profilu „CCCCC“ mu, prostřednictvím aplikace Messenger, poslala fotografie, na kterých byly její hýždě vyfotografované v poloze v předklonu, v jednom případě zcela obnažené a na šestnácti fotografiích ve spodním prádle; v dalším jí pak poslal dvě audiovizuální nahrávky zachycující jeho orální a anální pohlavní styk s nezletilou BBBB, nar. XY.

2. Za tato provinění byl mladistvý odsouzen podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 31 odst. 1 z. s. m. k úhrnnému trestnímu opatření odnětí svobody v trvání dvou a půl roku s výkonem odděleně od ostatních odsouzených ve věznici pro mladistvé. Podle § 18 odst. 1 písm. g) z. s. m. mu byla uložena výchovná povinnost ve volném čase se podrobit vhodnému terapeutickému programu podle možnosti věznice. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku mu byl uložen trest propadnutí mobilního telefonu. Bylo rozhodnuto o nárocích poškozených nezletilých BBBB a CCCCC na náhradu nemajetkové újmy v penězích.

3. Vrchní soud v Praze jako odvolací soud pro mládež (dále „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 12. 12. 2019 sp. zn. 1 Tmo 26/2019, z podnětu odvolání mladistvého rozsudek soudu prvního stupně podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil ve výroku o trestním opatření a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu mladistvého při nezměněném výroku o vině odsoudil podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 31 odst. 1 z. s. m. k úhrnnému trestnímu opatření odnětí svobody v trvání dvou roků, jež podle § 31 odst. 4 z. s. m. vykoná odděleně od ostatních odsouzených ve věznici nebo zvláštním oddělení pro mladistvé. Podle § 18 odst. 1 z. s. m. mu uložil výchovnou povinnost, aby se ve svém volném čase podrobil vhodnému terapeutickému programu podle možnosti věznice, a podle § 24 odst. 1 písm. d) z. s. m. a § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku mu uložil trestní opatření propadnutí mobilního telefonu.

II. Dovolání mladistvého

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacího soudu podal mladistvý prostřednictvím obhájce z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, v němž požadoval, aby provinění znásilnění pod bodem I. a), b) nebylo posouzeno jako jedno pokračující provinění, ale jako dva samostatné skutky, což by pro něj mělo význam při ukládání trestního opatření, protože by čin v bodě I. a) spadl do období před vyhlášením rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 4. 12. 2018, sp. zn. 2 Tm 5/2018, k němuž by bylo ukládáno souhrnné trestní opatření. Poukázal na podmínky pokračování vymezené v § 116 tr. zákoníku, které neshledal naplněnými pro nedostatek jednotného záměru a blízké časové souvislosti, rovněž nebyla u těchto činů zjištěna jednotící vůle směřující k postupnému naplňování téže skutkové podstaty, protože první z nich byl spáchán ve stavu zmenšené přičetnosti, jak vyplynulo ze znaleckého posudku MUDr. E.Č., a záleželo též na nepředvídatelném chování poškozené BBBB, která nebyla zcela pasivní. Záleželo proto na momentální situaci a na jeho nevhodné reakci na ni. Soudy však dostatečně jednotný záměr neobjasnily a nebraly do úvahy ani odlišnou dobu a místa spáchání útoku, když s tím, že v prosinci se s poškozenou znovu uvidí v rámci vánoční návštěvy, nemohl několik měsíců před tím vůbec počítat. Pokračování nedotváří jeho údajné působení sexuálními nárazkami na poškozenou v době mezi oběma útoky, protože takové skutečnosti

nejdou v popisu skutku uvedeny. Podle mladistvého mezi uvedenými útoky není dána blízká časová souvislost, jíž se rozumí údobí zpravidla několika dnů či týdnů (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2017, sp. zn. 11 Tdo 538/2017, aj.), v případě organizované trestné činnosti i delší (srov. rozhodnutí č. [32/2004](#) Sb. rozh. tr.). Není zřejmé, kdy se přesně udál čin v bodě I. a) datovaný do období „přelomu léta a podzimu 2018“, tj. asi konec září 2018. Mezi oběma skutky tedy uplynula doba přibližně čtvrt roku, což nelze považovat za blízkou časovou souvislost, jak vyžaduje pokračování podle § 116 tr. zákoníku.

5. Podle těchto úvah mladistvého bylo nutné čin v bodě I. a), b) posoudit jako dva samostatné skutky, z nichž dílčí útok I. a) byl spáchán před vyhlášením rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 4. 12. 2018, sp. zn. 2 Tm 5/2018, a proto k němu mělo být ukládáno souhrnné trestní opatření, které by bylo vyměřeno při respektu k zásadě zákazu reformationis in peius. U časově druhého skutku znásilnění a navazujícího dalšího jednání pod bodem II. by bylo namístež uložit samostatný trest, jenž by po odpadnutí prvního provinění znásilnění musel být uložen v podstatně nižší výměře.

6. Mladistvý v závěru dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, soudu pro mládež, ze dne 1. 10. 2019, sp. zn. 52 Tm 1/2019, ve výroku o vině i trestu podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil a mladistvého uznal vinnými dvěma proviněními znásilnění, za provinění ad I. a) mu uložil souhrnné trestní opatření k odsouzení z rozsudku Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 4. 12. 2018, sp. zn. 2 Tm 5/2018, ve shodné výměře s podmíněným odkladem, a za zbývající samostatná provinění trestní opatření při dolní hranici zákonné trestní sazby pro mladistvé.

III. Vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství

7. Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství (§ 265h odst. 2 tr. ř.) k dovolání mladistvého s poukazem na dosavadní průběh řízení a obsah napadených rozhodnutí v souladu s podmínkami § 116 tr. zákoníku k blízké časové souvislosti uvedla, že tato není rigidně zákonem stanovena, obvykle představuje podle okolností činu i několik měsíců, neboť v každé konkrétní věci je třeba zkoumat zejména to, v čem trestná činnost spočívala a jaké byly další skutkové okolnosti jejího spáchání (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 3 Tdo 1134/2010). Nutné je zvažovat i dobu potřebnou k přípravě pachatele na další útok (viz rozhodnutí č. 15/1996 a č. [29/2005](#) Sb. rozh. tr.).

8. V přezkoumávané věci však nelze dospět k závěru, že by se o pokračování v důsledku nezachování blízké časové souvislosti jednalo, protože mladistvý se dílčího útoku v bodě I. a) dopustil na přelomu léta a podzimu 2018 a dílčího útoku v bodě I. b) dne 28. 12. 2018, což znamená, že mezi oběma trestnými jednáními uplynula doba kolem tří měsíců. Tento časový údaj o přerušení trestné činnosti na dobu tří měsíců by izolovaně mohl odůvodnit přetržení blízké časové souvislosti jako formálního znaku pokračování v trestném činu, ale celou situaci je třeba posoudit i se zřetelem k dalším okolnostem. Mladistvý s poškozenou komunikoval prostřednictvím internetu i v době mezi útoky, a jejich komunikace spočívala v sexuálních narážkách a výzvách, a tedy se snažil ve svém jednání pokračovat, a prostřednictvím komunikace s poškozenou dosáhnout osobního setkání, což jednoznačně svědčí o jednotném záměru mladistvého. Příležitost pro toto setkání mu dala až návštěva poškozené v období kolem Vánoc, přičemž právě v tento moment na ní obdobným způsobem svůj sexuální čin praktikoval. Význam v těchto souvislostech nemá místo spáchání skutku, neboť čin vycházel z možnosti využít příležitost, která se naskytla nejdříve po čtvrt roce. Delší doba a odlišné místo nejsou v daných skutečnostech překážkou závěru o pokračování v trestném činu. Povaha činu svědčí o tom, že ho nemůže pachatel spáchat libovolně, ale je závislá na kontaktu s druhou osobou, o jehož navázání se mladistvý v mezidobí snažil. Z těchto důvodů státní zástupkyně dospěla k závěru, že jde o pokračování v provinění znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea 2, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

9. Uložení úhrnného trestního opatření odnětí svobody za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku odpovídá tomu, že mu byl ukládán trest za uvedené pokračující provinění znásilnění i za další provinění. Závěr podle požadavků mladistvého zde nepřichází do úvahy, protože podmínky pro souhrnné trestní opatření podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku v dané věci splněny nebyly. Vzhledem ke shora uvedenému státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání mladistvého podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

10. Mladistvý, jemuž bylo vyjádření Nejvyššího státního zastupitelství zasláno k případné replice, tohoto svého oprávnění do doby konání neveřejného zasedání nevyužil.

IV. Přípustnost a další formální podmínky dovolání

11. Nejvyšší soud jako soud dovolací pro mládež (dále „Nejvyšší soud“) nejprve shledal, že dovolání mladistvého je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a), h) tr. ř., bylo podáno oprávněnou osobou podle § 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

12. Napadená rozhodnutí a řízení jim předcházející může Nejvyšší soud přezkoumat jen na podkladě dovolání relevantně opřené o některý z důvodů vymezených v ustanovení § 265b odst. 1, 2 tr. ř., a proto posuzoval, zda námitky mladistvého obsahově odpovídají uplatněnému důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle něhož je možné dovolání uplatnit, pokud rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

13. Prostřednictvím tohoto důvodu je možné namítat zásadně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. II. ÚS 279/03). Vedle vad, jež se týkají právního posouzení skutku, lze jeho prostřednictvím vytýkat rovněž vady opírající se o „jiné nesprávné hmotněprávní posouzení“, jímž se rozumí zhodnocení otázky, která nespočívá přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva. Nejvyšší soud je zásadně povinen vycházet ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, případně doplněných nebo pozměněných odvolacím soudem, která nemůže měnit [srov. přiměřeně usnesení Ústavního soudu např. ve věcech ze dne 9. 4. 2003, sp. zn. I. ÚS 412/02, ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. III. ÚS 732/02, ze dne 9. 12. 2003, sp. zn. II. ÚS 760/02, ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. III. ÚS 282/03, ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 449/03, aj.].

14. Výrok o trestu prostřednictvím uvedeného dovolacího důvodu nelze napadat, protože k tomu účelu slouží dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., a to pouze v případě, že jde o pochybení nebo vady tohoto výroku záležející v porušení hmotného práva, a nejde proto o námitky proti druhu a výměře trestu, jako je např. pochybení soudu v právním závěru o tom, zda měl či neměl být uložen souhrnný nebo úhrnný trest, popř. společný trest za pokračování v trestném činu. Jiná pochybení soudu spočívající v nesprávném druhu či výměře uloženého trestu, zejména nesprávné vyhodnocení kritérií uvedených v § 39 až § 42 tr. zákoníku a v důsledku toho uložení nepřiměřeného přísného nebo naopak mírného trestu, nelze v dovolání namítat prostřednictvím tohoto ani jiného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 tr. ř. (srov. rozhodnutí č. [22/2003](#) Sb. rozh. tr.).

15. V řízení o dovolání je Nejvyšší soud vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy.

V. K podanému dovolání

16. Námitky uplatněné v dovolání k bodu I. a), b) svědčí o tom, že mladistvý jimi brojil proti

právnímu závěru o pokračujícím činu spáchaném dvěma dílčími útoky a tvrdil, že nebyly splněny podmínky § 116 tr. zákoníku, protože o pokračování nejde pro velký časový odstup mezi těmito dvěma útoky, chybějící jednotící záměr a jiné místo spáchání těchto útoků. Domáhal se toho, aby oba činy byly právně odděleny a posouzeny jako dvě provinění znásilnění. Jako důsledek těchto úvah spatřoval možnost uložení souhrnného trestu za první z těchto samostatných trestných činů, a to v podobě a výši již sám určil.

17. K těmto námitkám Nejvyšší soud nejprve uvádí, že primární vytykanou okolností, která má právní povahu, a lze ji namítat prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je tvrzení mladistvého, že se nejedná o pokračování v trestném činu, a proto bylo třeba posoudit, jak soudy tuto okolnost posuzovaly a na základě čeho ji dovodily. Podle obsahu přezkoumávaných rozhodnutí soud prvního stupně ve vztahu k právnímu posouzení skutku pod bodem I. a), b) jen zcela formálně v bodě 11. rozsudku vysvětlil své úvahy týkající se právní kvalifikace činu podle § 185 odst. 1 alinea 1, 2, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, aniž by vyložil, z jakých důvodů se jedná o pokračující provinění.

18. Na podkladě odvolání mladistvého, v němž brojil proti tomuto právnímu závěru obdobně jako v dovolání, odvolací soud v bodě 15. rozsudku uvedený nedostatek soudu prvního stupně zhojil, protože vysvětlil ve smyslu § 116 tr. zákoníku, z jakých důvodů se v bodě I. jedná o pokračování, zejména poukázal na blízkou časovou souvislost mezi oběma dílčími útoky a) a b), které odděluje doba nejvíce než čtyř měsíců. Oba dílčí útoky spojuje totožná oběť a záměr mladistvého pokračovat v této trestné činnosti, neboť na adresu poškozené nezletilé BBBB vznašel sexuální náarážky. Odvolací soud proto podpořil závěr soudu prvního stupně a v souladu s použitou právní kvalifikací dospěl k závěru, že v daném případě byla hlediska (jednotný záměr, způsob provedení, blízká časová souvislost i osoba poškozené) stanovená v § 116 tr. zákoníku naplněna. Shledal správným i uložené nepodmíněné úhrnné trestní opatření odnětí svobody, u kterého snížil jeho výměru ze dvou a půl roku na dva roky.

19. Nejvyšší soud vzhledem k tomu, že se odvolací soud uvedeným právním závěrem zabýval a k odvolání mladistvého jeho správnost vysvětlil, považuje jen na doplnění za vhodné uvést, že podle § 116 tr. zákoníku je pokračováním v trestném činu (i provinění) takové jednání, jehož jednotlivé dílčí útoky vedené jednotným záměrem naplňují, byť i v souhrnu, skutkovou podstatu stejného trestného činu, jsou spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a souvislostí v předmětu útoku. Tato legální definice pojmu pokračování v trestném činu, resp. provinění, je tvořena čtyřmi znaky, a to, že útoky musí naplňovat, byť i v souhrnu, stejnou skutkovou podstatu, musí být vedeny jednotným záměrem, spojeny stejným nebo podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a v předmětu útoku. U pokračování v trestném činu není mnohost útoků znakem skutkové podstaty, ale je formou provedení konkrétního trestného činu (srov. rozhodnutí č. [57/2007](#) Sb. rozh. tr.). Každý dílčí útok musí mít všechny znaky skutkové podstaty trestného činu, o jehož pokračování má jít (srov. rozhodnutí č. [3/2001](#) Sb. rozh. tr.).

20. Mladistvý v dovolání zpochybňoval zejména splnění podmínky časové souvislosti mezi oběma útoky, a proto je vhodné uvést, že ji nelze přesně ohraničit maximální lhůtou, ale vzhledem k tomu, že je vyžadována „blízká“ časová souvislost, půjde zpravidla o několik dnů či týdnů. Při posuzování podmínek pokračování v trestném činu (provinění) ve smyslu § 116 tr. zákoníku z hlediska blízké časové souvislosti jednotlivých útoků je nutno brát ohled i na čas potřebný k přípravě pachatele na další útok, další trestnou činnost či provinění v mezidobí páchaná, a to vždy s ohledem na konkrétní okolnosti posuzovaného trestného jednání, zejména do jaké míry se mu podařilo realizovat jednotný záměr, k němuž jeho činy směřovaly, jakož i to, které okolnosti byly důvodem pro vznik většího časového odstupu mezi jednotlivými dílčími útoky (srov. přiměřeně rozhodnutí č. [15/1996-II](#). Sb. rozh. tr.). Jde-li o odstup trvající několik měsíců, především přesahující období půl roku, nejedná se již o naplnění blízkosti časové souvislosti, protože podle judikatury Nejvyššího soudu se za dobu,

kterou lze akceptovat z hlediska naplnění pojmu blízké časové souvislosti jako jednoho z kumulativně stanovených znaků pokračování v trestném činu, považuje doba přibližně čtyř měsíců (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 2. 2008, sp. zn. 5 Tdo 1035/2007, rozhodnutí č. [32/2004](#) Sb. rozh. tr., aj.). Ani tato doba však není určující za všech okolností, neboť vždy je třeba brát ohled na určité zvláštnosti a jedinečnost každé přezkoumávané věci. U majetkových deliktů v případě, že je období mezi jednotlivými dílčími útoky delší, posuzuje se hledisko blízké časové souvislosti s ohledem na prospěch nebo škodu, kterou pachatel předcházející dílčími útoky získal nebo způsobil. Pokud jde o jiné než majetkové delikty nebo o trestné činy, u nichž nejsou škoda ani prospěch pojmovými znaky, ani okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby, je takovým měřítkem vážnost újmy nebo jiný těžký následek, který oběti vznikne, případně jiná souvislost, která takové od sebe více (např. déle než čtyři měsíce) vzdálené dílčí útoky spojuje, jako je např. trvalá snaha o kontakt s obětí, apod.

21. V posuzované věci je časová souvislost mezi dílčími útoky delší, avšak nikoliv natolik dlouhá, aby uvedeným zásadám odporovala. Mladistvý dílčí útok v bodě I. a) spáchal na přelomu léta a podzimu 2018, a druhý popsáný v bodě I. b) dne 28. 12. 2018. Uváží-li se, že za přelom léta a podzimu se považuje období konce srpna až září, činí tato doba čtyři měsíce, tedy jde o dobu podle judikatury hraniční, a proto je třeba posuzovat další okolnosti, které jsou významné pro návaznost jednotlivých dílčích útoků. Brát do úvahy je v tomto případě potřeba povahu trestné činnosti, o níž se jedná, protože jde o sexuální delikt, který je závislý na tom, jak se chová a jak dosažitelný je předmět útoku, jímž je druhá osoba, o níž má pachatel z hlediska sexuálního uspokojení zájem. V tomto případě se jednalo o stejnou osobu, vůči níž se mladistvý činu dopustil v obou případech. Za důležité je třeba považovat též to, že zájem mladistvého o BBBB po prvním útoku vůči ní neustal, ale naopak o kontakt s ní stále usiloval, a to v rámci svých sexuálních choutek, protože se tak vůči ní v různých narážkách vyjadřoval v rámci internetové komunikace. S ohledem na tato zjištění je nutné připustit, že i přes delší dobu, která mezi oběma dílčími útoky uplynula, je hledisko blízké časové souvislosti v této věci naplněno, protože se jednalo o souvislost, která z hlediska času byla závislá mimo jiné na konkrétní příležitosti, která se vyskytne k tomu, aby se mladistvý s nezletilou setkali na takovém místě či v prostředí, kde může dojít k sexuálnímu kontaktu mezi nimi. Taková skutečnost s ohledem na věk obou těchto osob žijících v rozdílných rodinách a pohybujících se v odlišném prostředí, byla z časového hlediska nejistá a neurčitá, protože záleželo v určitém směru i na skutečnostech, které mladistvý pro tento účel nemohl zcela ovlivnit, případně dobu druhého útoku stanovit, přesto však po celou dobu o něj usiloval, což je v této věci pro určení blízké časové souvislosti rozhodné, a proto i delší časový odstup k jejímu přerušení nepřispěl, naopak obě deliktní chování provázal a spojil.

22. Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud shledal, že hledisko blízké časové souvislosti v této věci bylo pro závěr o pokračování provinění v bodě I. a), b) dodrženo. Stejně tak byla dána další kritéria pokračování podle § 116 tr. zákoníku, protože oba dílčí útoky byly spojeny jednotným záměrem, který zde spočíval v motivaci činu mladistvého založené na uspokojení vlastních sexuálních potřeb na nezletilé dívce v duchu toho, jak se po celou dobu vůči ní v rámci internetové komunikace projevoval. Oba činy se vyznačovaly obdobným způsobem provedení. Zákon u pokračování nepožaduje, aby byl způsob konání zcela shodný, naopak připouští i podobnost jeho provedení, za kterou se může považovat znásilnění venku v křovinatém porostu na straně jedné a doma při návštěvě poškozené na straně druhé, protože jde o využití příležitosti, která nastala dílem náhodou, bez přičinění mladistvého, dílem na základě jeho iniciativy a aktivního chování. Nebylo rovněž z hlediska tohoto znaku rozhodné, zda se poškozená k jeho počínání stavěla ryze odmítavě, anebo byla částečně svolná, ale důležité bylo, že se jednalo stále o tutéž nezletilou dívku. U všech částí posuzovaného provinění byly shodné jak objektivní, tak subjektivní souvislosti (srov. rozhodnutí č. [46/1967](#) Sb. rozh. tr.), což rovněž závěr o pokračování podporuje.

23. Na základě všech těchto skutečností Nejvyšší soud přisvědčil správnosti právních úvah zejména

odvolacího soudu, který doložil důvodnost závěru o pokračování podle § 116 tr. zákoníku mezi oběma dílčími útoky uvedenými v bodě I. a), b) rozsudku nalézacího soudu, a tedy o naplnění znaků pokračujícího provinění znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea 1, 2, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Z těchto důvodů byl požadavek mladistvého, aby jemu za vinu kladené jednání v bodě I. bylo rozděleno na dva samostatné skutky, a jako takové právně posouzeno jako dva zločiny (dvě provinění) znásilnění podle téže právní kvalifikace, shledán nedůvodným.

24. Při správnosti závěru o pokračování, od něhož se odvíjelo i ukládání trestního opatření, nemají tyto námitky směřující proti výroku o trestu jakékoliv opodstatnění, protože při závěru, že jde o jeden pokračující skutek, nelze usuzovat na možnost ukládání souhrnného trestního opatření, jehož se mladistvý v dovolání domáhal, protože pokračování je tvořeno jednotlivými dílčími útoky, jež jsou spojeny do jednoho skutku a tvoří jediný trestný čin, jehož ukončení se určuje podle doby spáchání posledního dílčího útoku. Tím je podle soudy učiněné právní kvalifikace v bodě I. a), b) jako jednoho pokračujícího provinění vyloučeno uložení souhrnného testu podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku.

25. Naopak byly splněny podmínky pro uložení úhrnného trestního opatření odnětí svobody, které se ukládá podle § 43 odst. 1 věty první před středníkem tr. zákoníku (u mladistvých též za podmínek § 31 odst. 1 z. s. m.), odsuzuje-li se pachatel za dva nebo více trestných činů (provinění), kdy se mu uloží úhrnný trest (trestní opatření) podle toho ustanovení, které se vztahuje na trestný čin (provinění) z nich nejpřísněji trestný. V posuzované věci byl mladistvý napadenými rozsudky odsouzen pro celkem pět provinění spáchaných dvěma skutky (I., II.), proto uložení úhrnného trestního opatření bylo při splnění dalších, výše již rozvedených podmínek správné, a tudíž v tomto závěru nelze spatřovat vytykané pochybení.

26. Odvolací soud nepochybil ani když úhrnným trestním opatřením odnětí svobody uloženým podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku (u mladistvého stanovené v rozpětí od jednoho do pěti let), vyměřil v trvání dvou roků nepodmíněně. I když jde o trestní opatření přísné, je pro nápravu mladistvého nezbytné, a to nejen s ohledem na okolnosti činu, ale rovněž pro rozsah spáchané trestné činnosti i další skutečnosti, mimo jiné i to, že se dílčího útoku v bodě I. b) a činu v bodě II. dopustil ve zkušební době, neboť byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 4. 12. 2018, sp. zn. 2Tm 5/2018 (s právní mocí téhož dne) pro provinění pohlavního zneužívání podle § 187 odst. 1 tr. zákoníku k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců, se zkušební dobou do 4. 12. 2019. Jeho předchozí chování vykazovalo hrubé nedostatky, neboť byl dvakrát postižen pro přestupek. Po zvážení všech těchto skutečností mu soud důvodně uložil trestní opatření odnětí svobody, jelikož předchozí nespojené s přímým výkonem, u něj nevedlo k nápravě.

VI. Závěr

27. Ze všech takto rozvedených důvodů Nejvyšší soud dovolání mladistvého považoval za zjevně neopodstatněné, neboť v postupech a závěrech soudů nižších stupňů neshledal mladistvým vytykaná pochybení, přičemž veškeré soudy učiněné závěry mají podklad v obsahu spisu i napadených rozhodnutích, stejně jako i v zákonné úpravě a na ni navazující judikatuře soudů.

28. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud mohl důvodnost dovolání posoudit toliko na základě odůvodnění přezkoumávaných rozhodnutí a příslušného spisu, z nichž je patrné, že napadená rozhodnutí ani jim předcházející řízení netrpí vytykanými vadami, dovolání mladistvého jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)